

Opatów, dnia 04.05.2016 r.

558/16
P. Szymczak

Na podstawie art. 8 ust. 1 i 6 w związku z art. 1 i 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (Dz. U. Nr 28, poz. 169, z późn. zm.), oraz art. 104 i 107§ 1 i § 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r.-Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23)

postanawiam

ustalić, że nieruchomość oznaczona w ewidencji gruntów jako **działki nr 57/2** o pow. 0,2000 ha, **93/2** o pow. 0,3200 ha, **118** o pow. 0,0900 ha, **121** o pow. 0,3600 ha, **125** o pow. 0,3900 ha, **129** o pow. 0,3000 ha, **141** o pow. 0,1400 ha, **295** o pow. 0,0800 ha, **305** o pow. 0,1000 ha, **352** o pow. 0,0800 ha, **354** o pow. 0,9500 ha, **356** o pow. 0,0200 ha, **360** o pow. 0,0200 ha, **375** o pow. 0,1200 ha i **391** o pow. 0,1400 ha położone obręb **Malżyn**, gmina Lipnik stanowi **mienie gromadzkie**.

Uzasadnienie

Wnioskiem z dnia 07.12.2015 r. znak: RG-VI.6825.10.2015 Wójt Gminy Lipnik wystąpił do Starosty Opatowskiego o wydanie decyzji ustalającej, że działki nr 57/2, 93/2, 118, 125, 129, 141, 295, 305, 352, 354, 356, 360, 375, 391 i 121 obręb Malżyn, gmina Lipnik stanowią mienie gminne. Do wniosku dołączono dokumentację geodezyjną, protokół z zebrania wiejskiego mieszkańców wsi Malżyn z dnia 22.09.2015 r. oraz dokumenty ze zbioru Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Goźlicach z zasobów Archiwum Państwowego w Kielcach, Oddziału w Sandomierzu. Ponadto akta w przedmiotowej sprawie uzupełniono o Operat Techniczny wsi Malżyn zarejestrowany w Powiatowym Ośrodku Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Opatowie pod nr 237/16/84/64.

Zgodnie z załączonym protokołem z zebrania mieszkańców wsi Malżyn opisane powyżej działki w latach 50-tych XX w. służyły jako drogi dojazdowe do posesji i pól uprawnych. Drogi te były ogólnodostępne dla wszystkich mieszkańców wsi Malżyn. Ponadto Gmina Lipnik ponosiła nakłady na utrzymanie ww. dróg, m.in. utwardzanie i odsnieżanie.

Przeprowadzone postępowanie wykazało, że w Operacie Technicznym wsi Malżyn sporządzonym w dniach 11-14.II.1965 r. działki nr 57, 93, 118, 125, 129, 141, 295, 305, 352, 354, 356, 360, 375, 391 figurują jako drogi publiczne, natomiast działka nr 121 jako „gromadzkie”. Zgodnie z zapisami ewidencji gruntów obrębu Malżyn jako władającym na zasadzie posiadania samoistnego działkami oznaczonymi nr 57/2, 93/2, 118, 125, 129, 141, 295, 305, 352, 354, 356, 360, 375, 391 wpisany jest Skarb Państwa, zaś Gminie Lipnik przypisane jest użytkowanie. Działki te sklasyfikowane są jako drogi. Natomiast jako władającym na zasadzie posiadania samoistnego działką oznaczoną nr 121 są wspólnoty gruntowe. Działka ta sklasyfikowana jest jako użytek rolny zabudowany oraz pastwiska trwałe.

Z dokumentów ze zbioru Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Goźlicach z zasobów Archiwum Państwowego w Kielcach, Oddziału w Sandomierzu wynika, że Gromadzka Rada Narodowa w Goźlicach:

- stwierdza, że wybudowano 150 mb dróg we wsi Malżyn (Protokół z odbytego posiedzenia Komisji Mienia Gromadzkiego w Goźlicach w dniu 15.VIII.63 r., nr zespołu 24/311, sygn. archiwalna 31, nr karty 27),

- stwierdza, że mieszkańcy wsi Malżyn zobowiązali się wybudować czynem społecznym 150 mb dróg (Sprawozdanie Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Goźlicach z wykonania zadań budowy dróg na terenie gromady w roku 1961, nr zespołu 24/311, sygn. archiwalna 4, nr karty 112).

Jak wynika z oględzin połączonych z rozprawą administracyjną w dniu 08.03.2016 r. działki objęte niniejszym postępowaniem stanowią sieć dróg zlokalizowanych na terenie całego Malżyna. Natomiast działka oznaczona nr 121 zabudowana jest budynkiem remizy OSP w Malżynie. Początkowo na działce tej mniej zamożni mieszkańcy Malżyna wypasali zwierzęta – bydło, owce i drób. Na przełomie lat 50-tych i 60-tych ub. w. zaistniała próba częściowego zajęcia tej działki przez sąsiadujących z nią mieszkańców, lecz zakończyła się niepowodzeniem. Początkiem lat 70-tych ub. wieku Gmina rozpoczęła budowę remizy OSP w Malżynie. Budowa remizy w części była finansowana ze środków pochodzących z czynów społecznych, w części z odpisów z prewencji, a także z zabaw tanecznych organizowanych tu przez OSP w Malżynie. Z zeznań świadków wynika, że działki te już na początku lat 60-tych ubiegłego wieku funkcjonowały jako drogi. Stanowiły drogi dojazdowe do pól, domostw, łąk, kościoła w sąsiednich Goźlicach oraz miejscowości sąsiednich. W związku z powyższym z działek objętych przedmiotowym postępowaniem korzystali mieszkańcy wsi Malżyn a także miejscowości sąsiednich wg ich indywidualnych potrzeb i nigdy nie była wyłoniona grupa osób, które mogły z nich korzystać. Początkowo drogi miały nawierzchnię gruntową zaś mieszkańcy w ramach szarwarku poprawiali nawierzchnię tych dróg. W latach 70-tych ubiegłego wieku Gmina żuzłem utwardziła te drogi w koleinach. Natomiast pierwszych utwardzeń materiałem kamiennym dokonała w latach 80-tych ub. w. Do chwili obecnej przedmiotowe działki są ogólnie dostępne dla wszystkich mieszkańców. Z dokonanych ustaleń wynika zatem, że powyższy majątek służył celom publicznym, tak więc stanowił majątek gromadzki.

Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (Dz. U. Nr 28, poz. 169, z późn. zm.), starosta ustala, stosownie do przepisów art. 1 i 3, które nieruchomości stanowią wspólnotę gruntową bądź mienie gromadzkie. Jak przyjmuje się w orzecznictwie, decyzję wydaje się biorąc pod uwagę stan nieruchomości istniejący w dacie wejścia w życie ustawy tj. w dniu 5 lipca 1963 r. Z tego względu decyzja ma charakter deklaratoryjny, co oznacza że rozstrzygnięcie wydane w trybie art. 8 ust. 1 poświadcza jedynie stan prawny nieruchomości istniejący w dniu wejścia w życie ustawy (por. wyroki NSA z dnia 22.09.1995 r. SA/Kr 2717/94, ONSA 4/96 poz. 157, NSA z dnia 20.09.1995 r. II SA/Łd 1281/95 nie publ.).

Mienie gromadzkie w rozumieniu art. 1 ust. 2 ustawy obejmuje nieruchomości rolne, leśne i obszary wodne, inne niż wspólnoty gruntowe wymienione w ust. 1, stanowiące mienie gromadzkie w rozumieniu przepisów o zarządzie takim mieniem, jeżeli przed dniem wejścia w życie tej ustawy były faktycznie użytkowane wspólnie przez mieszkańców wsi.

Według definicji zawartej w § 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 listopada 1962 r. w sprawie zarządu mieniem gromadzkim oraz trybu jego zbywania (Dz.U. nr 64, poz. 303 z późn. zm.) za mienie gromadzkie rozumie się mienie, które do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 25 września 1954 r. o reformie podziału administracyjnego wsi i powołaniu gromadzkich rad narodowych stanowiło majątek dawnych gromad jako majątek gromadzki, dobro gromady oraz inne prawa majątkowe. Przez dawne gromady należy zaś rozumieć gromady istniejące w dniu wejścia w życie ustawy z dnia 25 września 1954 r. (§ 1 pkt 3).

Sytuacja prawna mienia gromadzkiego uległa zasadniczej zmianie z chwilą wejścia w życie ustawy z dnia 25 września 1954 roku o reformie podziału administracyjnego wsi i powołaniu gromadzkich rad narodowych (Dz.U. z 1954 r., Nr 43, poz. 191). Ustawa ta w miejsce dotychczasowych gmin i gromad utworzyła nowe gromady jako jednostki podziału administracyjnego wsi (art. 1), a gromadzkie rady narodowe stały się organami władzy państwowej w gromadach (art. 4). Mieszkańcom dotychczasowych gromad zagwarantowano nienaruszalność indywidualnie im przysługujących praw (art. 38). Na tle ww. ustawy wskazywano w doktrynie, że utworzenie gromad jako jednostek podziału administracyjnego wsi spowodowało, iż przestał w sensie prawnym istnieć dotychczasowy podmiot własności mienia gromadzkiego. Odpowiednikiem dawnej gromady stała się wieś, która nie miała osobowości prawnej, ani zakresu zadań publicznych, a zatem nie mogła stać się następczynią gromady w zakresie praw majątkowych. Właścicielami mienia nie stali się również mieszkańcy wsi, którzy nigdy przedtem nimi nie byli. Jednolicie przyjmowano, że po reformie z 1954 roku, pomimo braku wyraźnej deklaracji ustawowej, mienie gromadzkie stało się własnością Państwa. Poręczenie z art. 38 ustawy odnosiło się tylko do tej części mienia, które stanowiło majątek członków dawnej gromady, a nie majątek gromady jako osoby prawnej. Ustawa z dnia 25 stycznia 1958 r. o radach narodowych (Dz.U. z 1958r., Nr 5, poz. 16) nie wniosła do sytuacji prawnej mienia gromadzkiego żadnych zmian, a jedynie powierzyła zarząd tym majątkiem gromadzkim radom narodowym. Ustawa ta przewidywała bowiem, że dotychczasowe mienie gromadzkie staje się mieniem gminnym i choć nie zawierała wyraźnego postanowienia, że mienie gromadzkie stało się mieniem państwowym, to mienie to traktowała jako własność Państwa, pozostającą w dyspozycji organów władzy państwowej - gromadzkich rad narodowych. Również w doktrynie i orzecznictwie dominował pogląd, iż mienie gromadzkie zarządzane przez gromadzkie rady narodowe stanowiło własność ogólnonarodową (szeroko na ten temat: Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 24.10.2001r., III CKN 430/00, OSNC 2002/9/111; zob. ponadto m.in. postanowienie SN z dnia 18.11.1966r. I CR 629/66, LexPolonica nr 356814; orzeczenie SN z dnia 26.03.1960r., I CR 535/59, OSN 1961/III/73).

W świetle powyższego należy stwierdzić, że wskutek reformy z 1954 roku doszło do przejścia majątku (mienia) gromadzkiego na własność Państwa, a zasadę tę potwierdziły dalsze ustawowe unormowania, m.in. o radach narodowych. Zasadę powyższą należy zatem odnieść również do gruntów wydzielonych m.in. pod drogi przeznaczone do powszechnego użytkowania (zob. uchwała SN z dnia 27.06.1984r., III CZP 32/84, OSNCP 1985/1/13). W niniejszym stanie faktycznym w dokumentacji geodezyjnej wskazanej powyżej, potwierdza się przyjęta zasada, że mienie gromadzkie zarządzane było przez gromadzkie rady narodowe, dlatego przemawia to za faktem, że było do mienie dawnych gromad.

Ponadto dla ustalenia czy przedmiotowe nieruchomości stanowiły mienie gromadzkie na dzień 5 lipca 1963 r. niezbędne jest wykazanie, że do 1954 r. były one mieniem gromad mających osobowość prawną i będących podmiotami praw i obowiązków, a nie będących jednostkami samorządu terytorialnego oraz przed 5 lipca 1963 r. były faktycznie użytkowane wspólnie przez mieszkańców wsi.

Wobec braku tytułu nabycia przez gromadę spornych nieruchomości oraz braku dokumentacji geodezyjnej określającej powierzchnię i przebieg granic w dacie przed 5.07.1963 r. organ celem ustalenia stanu faktycznego zobowiązany był do przeprowadzenia postępowania dowodowego, wykorzystując zgodnie z art. 75 k.p.a. dowody, które mogą przyczynić się do wyjaśnienia sprawy i nie są sprzeczne z prawem. Do takich środków dowodowych powołany wyżej przepis zalicza m.in. dokumenty, zeznania świadków, opinie biegłych oraz oględziny. Zeznania świadków i stron postępowania, co do przebiegu i granic, w sposób nie budzący wątpliwości potwierdzają na datę 5.07.1963 r. istnienie przedmiotowych gruntów jako ogólnodostępnych i służących mieszkańcom wsi i właścicielom przyległych do nich pól. Brak dokumentacji dotyczącej okresu przed ww. datą nie może przekreślać ustawowej kompetencji starosty do uznania konkretnych nieruchomości za mienie gromadzkie, w sytuacji gdy fakt, że stanowią one takie mienie można wykazać innymi środkami.

Jednocześnie podnieść należy, że w istniejącym porządku prawnym, wydanie przez starostę decyzji w trybie art. 8 ust. 1 ustawy, nie pozbawia stron możliwości dochodzenia swych praw w postępowaniu cywilnym, w razie sporów własnościowych.

Biorąc powyższe pod uwagę należało orzec jak w sentencji decyzji.

P o u c z e n i e

Od decyzji niniejszej służy stronom prawo wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach za pośrednictwem Starosty Opatowskiego w terminie 14 dni od daty wywieszenia na tablicy ogłoszeń.

Z up. Starosty

mgr inż. Mirosław Boszczypala
Kierownik Wydziału Geodezji, Kartografii,
Katastru i Gospodarki Mieniem
Geodeta Powiatowy

Otrzymują:

1. Wójt Gminy Lipnik.
2. Urząd Gminy Lipnik
(celem zamieszczenia na okres 14 dni na tablicy ogłoszeń w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy, po tym czasie prosimy o przesłanie informacji o okresie wywieszenia).
3. Sołtys wsi Małżyn
(celem wywieszenia na tablicy ogłoszeń na okres 14 dni, po tym czasie prosimy o przesłanie informacji o okresie wywieszenia).
4. Ewidencja gruntów w/m.
5. A/a.